

Levensschets van Richard Sibbes

Richard Sibbes (1557-1635) – de ‘hemelse dokter’ zoals hij werd genoemd – was iemand die duidelijk God wilde leren kennen. En nu, zelfs enkele eeuwen later, weet hij zijn vreugde in het kennen van God nog over te brengen. Hij sprak over de levende God als een leven scheppende en warmte gevende zon die ‘zich verlustigt in het verspreiden van zijn stralen en kracht over aardse zaken, om alle dingen vruchtbaarheid te schenken. Die goedheid bestaat in God zoals het water in een fontein bestaat.’

En die kennis van God als een overvloeiende Fontein van goedheid en liefde maakte hem tot een bijzonder toonbeeld van godsvrucht. Want hij zei: ‘Zij die door Gods Geest worden geleid, zijn zoals Hij is; zij bezitten een goedheid die zich graag tot anderen uitstrekt.’

Met andere woorden: omdat hij Gods liefde kende, werd hij zelf liefdevol. En zijn besef van Wie God is, veranderde hem in een man, een prediker en een schrijver met een onweerstaanbaar talent. Hij is nooit getrouwd geweest, maar als wij zijn leven beschouwen, blijkt duidelijk dat hij een buitengewone gave bezat tot het ontwikkelen en onderhouden van blijvende vriendschappen.

Eens vertelde Charles Spurgeon zijn studenten dat hij van dat soort predikanten hield van wie het gezicht een

ander uitnodigde om zijn vriend te worden, het soort gezicht waarop ‘Welkom’ staat en niet: ‘Wacht u voor de hond’. Alsof hij Sibbes beschreef.

Sibbes werd geboren in het gezin van een wagenmaker in een eenvoudig dorpje in het graafschap Suffolk. Maar weinigen zouden verwacht hebben dat de jonge Sibbes later zo invloedrijk zou worden. Het duurde echter niet lang of het werd duidelijk dat hij bijzonder begaafd was. Hij vloog door zijn studie in Cambridge en werd toen hij nog maar vierentwintig jaar was docent aan het St. John’s College.

Maar hoe knap hij ook mocht zijn, zijn talent als voorganger viel al eerder op. Hij werd al snel benoemd als hulpprediker aan de Holy Trinity Church in Cambridge (waar een galerij gebouwd moest worden om de vele extra studenten te bergen). Enkele jaren later werd Sibbes benoemd tot predikant aan Gray’s Inn, een van de Londense Inns of Court (genootschappen voor rechtsgeleerden). Veel aanstaande invloedrijke mannen, die de puriteinse overtuiging waren toegedaan, kwamen daar naar hem luisteren.

Sibbes zei eens dat er in Christus meer genade is dan zonde in ons, en in die wetenschap poogde hij in zijn prediking altijd de harten van zijn luisteraars voor Christus te winnen. Hij meende dat dit de speciale opdracht van voorgangers was: ‘Zij dingen naar Christus en tonen de

rijkdommen, de schoonheid, de eer en al wat lieflijk is in Hem.’

Het gevolg was zo’n wervende prediking dat twijfelende gelovigen hem de ‘honingmond’ of de ‘zoete zaaier’ gingen noemen. Het bleek ook dat verharde zondaren zijn preken uit de weg gingen, uit vrees dat Sibbes hen zou bekeren. Eén luisteraar, Humphrey Mills, stelde op schrift wat hij had ervaren onder de Evangeliebediening van Sibbes, en dat schijnt kenmerkend te zijn geweest:

Drie jaar lang had ik last van mijn zonden en was ik me bewust van mijn vele fouten en gebreken. Ik begon kerkdiensten bij te wonen en gebruikte de middelen, ik kwam voortdurend mijn verplichtingen na en deed steeds goede werken en zocht op die manier de hemel te verwerven. Bovendien was ik zo nauwgezet wat betreft uiterlijke vormen dat ik iedereen berispte als een door God verworpene, die wat langer haar had en niet kortgeknipt boven de oren; en mensen die grote plooi kragen droegen of halskettingen. Ik maakte ook aanmerkingen op mensen die de mode of andere dwaasheden navolgden. Toch bleef ik onrustig in mijn hart en had last van mijn geweten; ik moest vaak en bitter huilen. Ik bad wel ernstig, maar vond toch geen troost, totdat ik die zoete godvruchtige man hoorde, doctor Sibbes, door wiens werk en Evangeliebediening ik vrede en blijdschap van geest vond. Zijn lieflijke en zielsvertroostende Evangeliepreken

namen mijn hart in en versterkten mij zeer. Want door hem zag en kreeg ik veel van God, ging ik op Christus vertrouwen en kon ik de wereld voorbijzien. Ik bleef standvastig en vastbesloten en al mijn verlangens gingen slechts naar de hemel uit.

In 1626 werd Sibbes benoemd tot rector van Katharine Hall in Cambridge. De laatste tien jaar van zijn leven zou hij zijn aanzienlijke invloed gebruiken om zijn op Christus gerichte theologie wijder bekend te maken. Hij beijverde zich vertrouwde puriteinse voorgangers met onderwijstaken op verschillende plaatsen in het hele land aan te stellen; zelf was hij betrokken bij de vorming van aanstaande predikanten, onder wie Thomas Goodwin, John Cotton, Jeremiah Burroughs, John Preston en Philip Nye. Door zijn in druk uitgebrachte preken bereikte hij talloze anderen.

Spurgeon schreef over Sibbes: 'Sibbes zal nooit de tijd van een student verspillen, met beide handen strooit hij parels en diamanten in het rond.'

Met Christus te zijn is het beste

Want ik word van deze twee gedrongen, hebbende een verlangen om heen te gaan en met Christus te zijn; want dat is verreweg het beste. Maar in het vlees te blijven is nodiger voor u.

Filippenzen 1:23,24 (naar de Engelse vertaling)

De apostel Paulus heeft een dubbel verlangen. Een met betrekking tot zichzelf, om met Christus te zijn. Het andere om nog enige tijd te blijven leven, uit liefde tot de kerk en het volk van God. Hierover verkeert hij in grote tweestrijd, omdat hij niet weet welk van deze twee te kiezen. Toch overwint in zijn hart de liefde tot de kerk, die uitgaat boven de liefde tot zijn eigen verlossing. Uit zelfverloochening is hij er tevreden mee de vreugden van de hemel nog een tijdlang te missen, zodat hij nog langer het volk van God troost kan bieden.

In deze tekst letten wij op vier punten:

1. De tweestrijd in Paulus.
2. De verlangens die deze tweestrijd veroorzaken. Met betrekking tot zichzelf verlangt hij ernaar om met

Christus te zijn en met betrekking tot de kerk van God wil hij nog op aarde blijven.

3. De redenen van die verlangens. De eerste reden is: met Christus te zijn is veel beter voor mij en de tweede reden is: in het vlees te blijven is nodiger voor u.

4. Zijn conclusie hieruit: voor het welzijn van de kerk wil hij liever hier nog wat langer blijven dan naar de hemel gaan om daar zelf gelukkig te zijn.

De ziel van Paulus is te vergelijken met een schip dat door twee stormwinden wordt voortgedreven en op en neer op de golven danst. Of met een stuk ijzer tussen twee magneten, dat eerst naar de ene kant wordt getrokken en dan naar de andere kant. De ene magneet is voor Paulus wat voor hem het beste is, namelijk in de hemel te zijn; de andere is het welzijn van Gods volk, om daarvoor nog te blijven leven.

Gods dienaren verkeren vaak in tweestrijd

Er bestaan dingen die zo buitengewoon slecht zijn, dat wij ze zonder ook maar enige afweging en zonder uitstel direct moeten verafschuwen, bijvoorbeeld de verleidingen van de satan om ons te bewegen tot zonde, tot wantrouwen of tot wanhoop enzovoort.

Andere zaken kunnen zo goed zijn, dat wij ons daaraan onmiddellijk moeten vastklampen, bijvoorbeeld zaken

van geloof en van vroomheid. Zulke heilige zaken horen we niet voor ons uit te schuiven. Als we daarover gaan wikken en wegen, getuigt dat van zwakheid.

Er zijn ook zaken die meerduidig zijn en niet zo duidelijk. Daarover moeten we wel heel goed nadenken. Paulus heeft ook zo'n dilemma. Er zijn redenen die hem doen weifelen tussen twee mogelijkheden. Maar een christen verkeert in de gelukkige omstandigheid, dat wat hij ook kiest goed voor hem zal zijn. Alleen, God, Die ons oordeel bestuurt, wil dat wij zelf de keuze maken.

God zou beslist kunnen hebben dat Paulus zou blijven leven of dat hij zou sterven, maar Hij wilde dat niet doen zonder de keuze van Paulus. Wat goed is, is alleen goed voor ons na een keuze en na beraad.

Als God ons het vermogen heeft gegeven om zaken te bediscussiëren en te onderzoeken, dan wil Hij ook dat wij daar gebruik van zouden maken. En daarom voert Paulus redenen aan voor beide keuzemogelijkheden, namelijk dat het voor hemzelf beter is te sterven, en dat het voor hen beter is als hij blijft leven.

Goddeloze mensen hebben ook wel hun overwegingen en hun dilemma's, maar die zijn te vergelijken met die van de rijke man in het evangelie. Ze overwegen wat ze moeten doen, hoe ze hun schuren moeten afbreken en grotere bouwen, enzovoort (Luk. 12:18). Zij staan in het uur van hun sterven voor de grootste vraag: Blijven

leven kunnen ze niet en sterven durven ze niet. Er ligt zo'n grote zondenschuld op hun geweten, dat ze niet weten waarheen ze zich moeten wenden. O, wat brengt de zonde de mensen toch in vreselijke omstandigheden! Maar de keuzevraag van de apostel ligt op een hoger niveau: Of het voor Gods heerlijkheid (die voor hem het hoogste doel was) beter is naar de hemel te gaan en in eigen persoon gelukkig te zijn, of dat het beter is nog op aarde te blijven en zo tot steun van Gods gelovigen te zijn.

De oorzaak van deze moeilijkheid en dit dilemma is zijn verlangen van dat moment: hebbende een verlangen

Begeerten of verlangens komen rechtstreeks voort uit de ziel, het zijn bewegingen en aansporingen naar iets waarvan je houdt. Als er iets voor de ziel wordt geplaatst wat magnetische aantrekkingskracht heeft, en de geneheden naar zich toe trekt, noemen we dat verlangen, waarvan de vervulling op dat moment nog niet tot stand is gekomen.

1. Het verlangen van Paulus is geestelijk. Hij verlangt niet zozeer naar geluk als wel naar heiligheid. 'Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezès doods?' (Rom. 7:24). Dat hij wil sterven, is niet zozeer omdat hij

uit het vlees weggenomen wil worden, maar omdat hij bevrijd wil worden van het lichaam der zonde.

Hij verlangt naar heiligheid, naar het verkrijgen van het beeld van Christus in zijn ziel, wat meer is dan het verlangen naar de eeuwige gelukzaligheid. Onze natuur is daartoe niet in staat. Het is een werk dat uitgaat boven het vlees, want dat wil niet weten van heengaan, het bidt veeleer of God en Christus weg willen gaan.

2. Dit verlangen komt voort uit de ondervinding van de zoetheid in de gemeenschap met Christus. De verlangens die de ziel het sterkst in vervoering brengen bij het bedenken van de hemelse dingen, zijn altijd de meest heilige verlangens. Paulus weet hoe kostelijk de gemeenschap met Christus is.

3. Het is een aanhoudend verlangen. Hij zegt niet: ik verlang, maar 'ik heb een verlangen' (Eng. vert.). Dat draag ik altijd met me mee en dat leidt mij tot een liefde voor Christus en Zijn leden.

4. Het verlangen is doeltreffend. Het is niet slechts een onbeduidende wens of het verlangen van een luiaard: ik wil dit en ik wil dat. Maar het is een sterk verlangen, dat hem zelfs door de dood naar Christus zou brengen. Begeerten die op die wijze gekarakteriseerd kunnen worden zijn gezegende verlangens.